

Arkæologisk forundersøgelse af ca. 6.800m² stort areal på matr. 28a af Slots Bjergby By, Slotsbjergby sogn, forud for opførelse af erhvervsbebyggelse med beboelse. Området er et delareal af Slagelse Kommunes lokalplan nr. 1015.

Undersøgelsen blev foretaget tirsdag d. 15-08-2006.

Søgegrøft 2 set fra øst. Bemærk den markante kogestensgrube (anlæg 3) i forgrunden til højre.

Indhold

Resumé.....	2
Årsag og sagshistorie	2
Deltagere	2
Lokalisering og topografi.....	3
Indmåling	4
Iagttagelsesforhold	4
Metode og beskrivelse	4
Fundtyper og datering	5
GIS og data.....	6
Vurdering og evt. fremtidige tiltag	7
Anlægsliste.....	8
Fundliste.....	8
Fotoliste.....	8
Tegningsliste	8

Bilag 1: Kortudsnit med de tre søgegrøfter indsat på sagsarealet.

Bilag 2: Søgegrøfterne med ledsagende tegnforklaring til de registrerede anlæg (nedgravninger).

Bilag 3: Digitale fotos på ark.

Bilag 4: Oversigtstegning til de 4 tilhørende deltegninger i fast målestok (1:200).

Resumé

Kortvarig prøveundersøgelse på 6.800m² stort areal ved Slotsbjergby, hvorpå der skal etableres bebyggelse med erhverv og beboelse.

Ved undersøgelsen registrerede vi 2 kogestensgruber (anvendt i forbindelse med madtilberedningen) og 5 nedgravede gruber (mulige affaldsgruber), hvis funktioner dog ikke entydigt lader sig påvise.

Hertil registrerede vi nogle muldede lavninger samt moderne drænføringer m.v.

Årsag og sagshistorie

Undersøgelsen skyldes, at der skal opføres erhvervsbolig på arealet. Området er et delareal af Slagelse Kommunes lokalplan nr. 1015. Museets P-sag 398.

For yderligere informationer henvises til museets sagsoplysninger under journal nr. SVM 2005105.

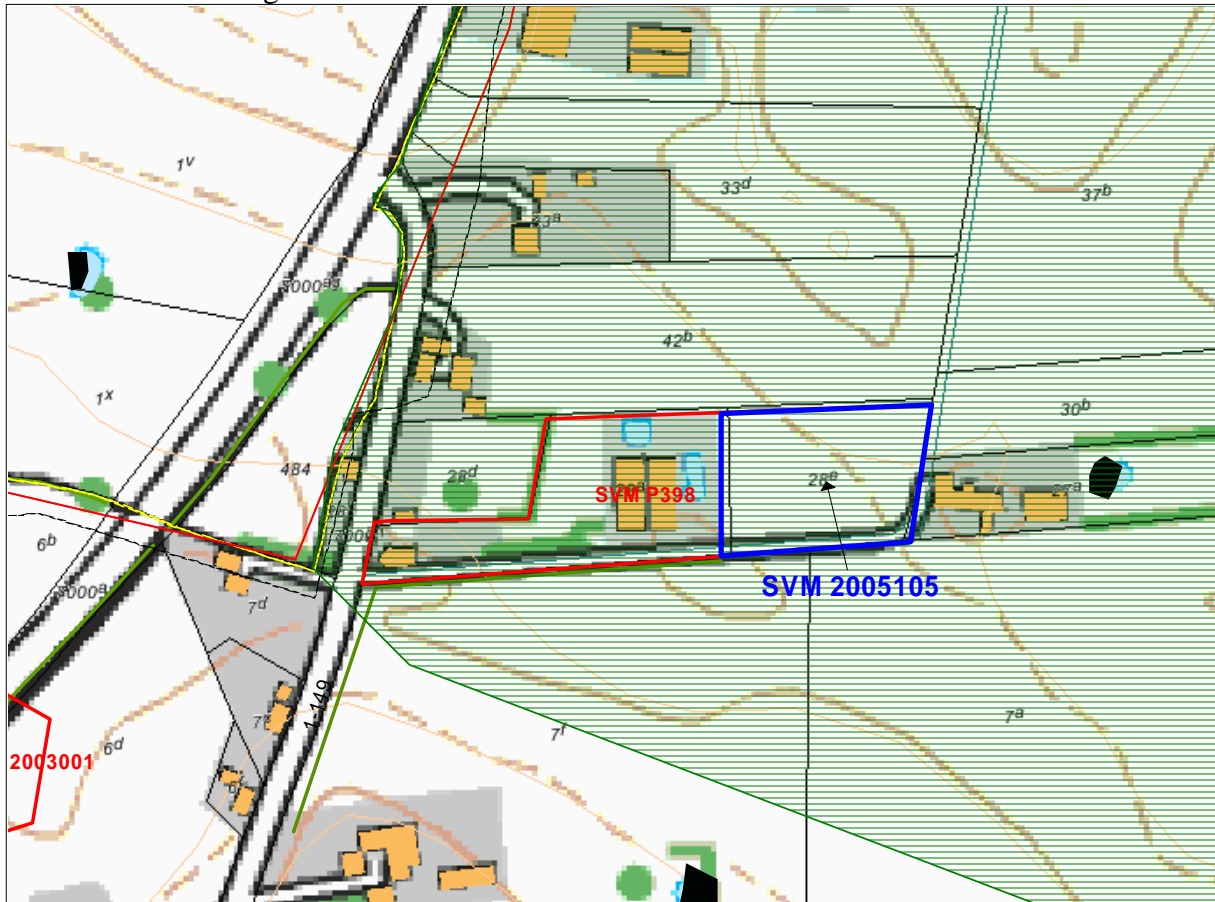
Deltagere

Ved undersøgelsen deltog Stud. Mag. Thomas Østergård Jensen og arkæolog Henrik Høier som udgravningsleder.

For den maskinelle del af arbejdet stod Hans Jørgen Nielsen fra den lokale Slotsbjergby Maskinstation.

Lokalisering og topografi

Kortudsnit over det gældende område

Sagsareal (Fed blå omramning), lokalplanarealer (grønskraveret).
Baggrundskort: Kort25, matrikelkort (aktuelt: 31-10-2007) © KMS.

Lokaliteten befinder sig på forholdsvis fladt terræn i et ellers ret kuperet område, hvor der i nærområdet findes mange arkæologiske registreringer. Det drejer sig især om bopladsspor fra bronze- og jernalder, men der kendes eksempelvis også til en del gravhøje fra yngre stenalder og bronzealder i nærområdet.

De indmålte muldlag er på stedet typisk 35-40cm tykke, enkelte steder dog op til 60cm i tykkelsen. Selve mulden består af brun sandet muld og undergrunden (råjorden) er gulbrunt ler, der flere steder indeholder mere sandede partier.

Indmåling

Indmålingen af vore tre søgegrøfter blev foretaget med håndholdt GPS med WAAS-korrektion. Målepunkterne er efterfølgende overført fra GPS til PC og konverteret til MapInfo-format. Nøjagtigheden i indmålingen er iflg. den håndholdte GPS $\pm 7\text{m}$, dog viste indmålingerne sig lidt mere præcise end som så (jvf. bilag 1 & 2).

Iagttagelsesforhold

Vejret var på undersøgelsesdagen skyet med enkelte perioder med lidt sol. Faktisk godt vejr med hensyn til arkæologiske iagttagelsesforhold.

Området set fra sydvest d. 15-08-2006

Metode og beskrivelse

Med en rende-graver påmonteret en 1,8m bred planérskovl (rabatskovl) gravede vi tre ca. øst-/vestgående søgegrøfter på arealet (jvf. bilag 1 & 2). Grøfterne er ca. 80m lange, og det afdækkede areal er i alt 490m^2 . Dette giver en undersøgelsesprocent på knap 9 i forhold til de opgivne ca. 6.800m^2 .

Muldlaget afrømmedes lagvist, indtil der fremkom ren undergrund. Selve muldlaget er på stedet som nævnt mellem ca. 30 og 60cm tykt.

Fremkomne nedgravninger af oldtidskarakter (i vores fagsprog benævnt anlæg) blev derefter indridset i fladen og nummereret med manillamærke. Herefter blev anlæggene udgravet (snittet) med håndværktøj som skovl, spade og graveske (skelske).

Beskrivelser af de registrerede anlæg forefindes på de to arbejdstegninger bestående af vandfast tegnefolie i A-3 format. Herpå er også påført oplysninger omkring muldlag, undergrund, dræn og diverse andre observationer gjort i søgegrøfterne.

Fra undersøgelsen foreligger et mindre antal digitale arbejdsfotos (jvf. fotolisten nedenfor samt bilag 3).

Efterfølgende blev grøfterne indmålt med håndholdt GPS, således at tegningsmaterialet efterfølgende kunne behandles i GIS-programmet MapInfo.

Alt originalmateriale fra undersøgelsen opbevares efterfølgende på Sydvestsjælland Museum, Storgade 17, 4180 Sorø.

I de tre søgegrøfter registrerede vi i alt syv nedgravninger/anlæg (jvf. anlægsliste nedenfor). To regulære kogestensgruber (anvendt ved madtilberedning) og fem mere ubestemmelige gruber (mulige affaldsgruber).

Fra nyere tid registrerede vi en kabelnedgravning, nogle muldede lavninger samt flere drænføringer (jvf. bilag2).

Fundtyper og datering

Der fremkom ved undersøgelsen intet fundmateriale af arkæologisk karakter.

De syv registrerede anlæg er skematisk opstillet nedenfor. Beskrivelser af de enkelte anlæg findes i det foregående afsnit og i anlægslisten nedenfor.

	Oldtid	Palæolitikum	Mesolitikum	Neolitikum	TN-MNA	MNB-SN	Bronzealder	ÆBa.	YBa	Æ.Jernalder	FJA	RJA	Y. Jernalder	GJA	VT	Middelalder
Anlæg - Kogestensgrube	2															
Anlæg - Grube	5															

GIS og data

Enden af hver grøft blev målt ind i forhold til 2 skelpæle. I MapInfo blev disse målepunkter digitaliseret vha. cirkelslagsfunktionen i Multitools.

Tabellen blev lagt i mappen Z:\Arkæologi\Journal\2005105 Slotsbjergby N1\GIS\Landmåler\S2000.

Felttegningerne blev skannet og anvendt som raster-kort.

Alle raster-filerne blev lagt i mappen Z:\Arkæologi\Journal\2005105 Slotsbjergby N1\GIS\S34Sj_SVM.

Disse kort orienteredes vha. målepunkterne og tabellerne lagt i førnævnte mappe.

I forbindelse med GIS-behandlingen af dokumentationsmaterialet (tegninger i 1:100) anvendtes KP2000 som projektion og Topografisk matrikelkort (KMS©) som baggrundskort.

Rentegningen blev gemt under Z:\Arkæologi\Journal\2005105 Slotsbjergby N1\GIS\S34Sj_SVM under navnet "rentegningS34.WOR". I forbindelse med tematisering (dvs. farvekodning) af rentegningen oprettedes følgende tabeller ud fra anlægstyperne:

Kogestensgruber: rød farve, gruber: brun farve, lavninger: lysbrun farve, et registreret kabel: orange farve og dræn: blå farve.

På baggrund af den tematiserede rentegning blev der lavet et kortlayout – bilag 2, som er et oversigtskort med søgegrøfternes og anlæggenes beliggenhed indtegnet på sagsarealet.

I forbindelse med målfast udprint af hele undersøgelsen i 1:200 (vha. multitools), blev der i rentegningens kosmetiske lag oprettet et gitter med en cellestørrelse på 80 x 80 meter til inddeling af hele det undersøgte areal, således at de enkelte bilag kunne printes ud med minimalt overlap i A3 format.

Rentegningen blev således opdelt i 4 mindre tegninger som blev udskrevet som PDF i målestoksforholdet 1:200.

Et samlet oversigtskort til de 4 deltegninger blev udført i 1:500 for at få hele kortet med på et A3-format (bilag 4).

Søgegrøfterne og de deri fremkomne anlæg digitaliseredes hhv. i primærtabellerne:

Felter, Anlæg, Undergrund & Muld.

Søgninger i tabellen *Anlæg* resulterede i følgende tabeller:

Gruber, Kogegruber, Lavning, dræn & kabler

I anlægstabellen indtastedes oplysninger om nr. og tegningsnr., snit- og typebetegnelse.

Tabellerne er gemt under Z:\Arkæologi\Journal\2005105 Slotsbjergby N1\GIS\S34Sj_SVM.

Vurdering og evt. fremtidige tiltag

Nærværende arkæologiske forundersøgelse ved Slotsbjergby N1 viser, at vi som forventet er inde på et område med forhistoriske aktivitetsspor i form af kogestengruber og andre nedgravede gruber. På grund af manglende arkæologisk fundmateriale kan gruberne ikke dateres nærmere indenfor de forhistoriske underperioder.

De registrerede forhistoriske anlæg er imidlertid af typer, som vi ret ofte støder på, og som ikke umiddelbart indikerer et egentligt bebyggelsesområde e. lign. indenfor det her undersøgte areal. På baggrund af resultatet fra denne forundersøgelse vurderer vi, at der ikke findes aktivitetsspor på sagsarealet, der kunne berettige til en egentlig arkæologisk udgravning.

Imidlertid skal det påpeges, at der *findes* forhistoriske aktivitetsspor på lokaliteten, og at der ved tilsvarende fremtidige anlægsarbejder, udstykningssager o. lign. i nærområdet skal foretages lignende arkæologiske forundersøgelser.

Sorø d. 31. oktober 2007.

Henrik Høier

Anlægsliste

A. nr.	T. nr.	Snit	Type	Beskrivelse
01	1	Snittet ø-v. Dia. 110 cm., dyb. 40 cm. Skrå sider og flad bund.	Grube	Mørkt brunt muld med lysere pletter samt pletter af undergrund. Indeholder også enkelte sten (>15 cm.) og få sortsvedne pletter.
02	1	Snittet ø-v. Dia. 90 cm., dyb. 20 cm. afrundet sider og bund (meget regulært).	Grube	Mørkt brunt let sandet ler, med nister af trækul.
03	1	Ej snittet.	Kogestensgrube	Meget sortsvedent fyld med pletter af undergrund. Indeholder en del brændte sten.
04	1	Ej snittet.	Grube	Homogent let leret sand (muldet). (Stort stenspor?)
05	2	Snittet n-s. Dia. 120 cm., dyb. 40 cm. Afrundet sider og bund.	Grube	Mørkegråt let leret sand, med pletter af undergrund og enkelte trækulsnister.
06	2	Snittet ø-v. Dia. 110 cm., dyb. 30 cm. Afrundet sider og bund.	Kogestensgrube	Stærkt sortsvedent med mange trækul og mange brændte sten.
07	2	Snittet ø-v. Dia. 50 cm., dyb. 12 cm. Afrundet sider og bund.	Grube	Brunt let leret sand (muldet) med pletter af undergrund og enkelte trækul.

Fundliste

Der fremkom intet arkæologisk fundmateriale ved undersøgelsen.

Fotoliste

Digitale optagelser.

Film nr	Opt	Type	Tekst	Fot	Dato
2005105D	1	Digital	Arealet set fra sydvest.	H.H.	15-08-2006
2005105D	2	Digital	Grøft 2 med anlæg 3 i forgrunden. Set fra øst.	H.H.	15-08-2006
2005105D	3	Digital	Arealet set fra sydøst.	H.H.	15-08-2006
2005105D	4	Digital	Arealet set fra sydøst.	H.H.	15-08-2006
2005105D	5	Digital	Arealet set fra sydvest.	H.H.	15-08-2006

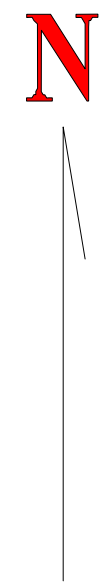
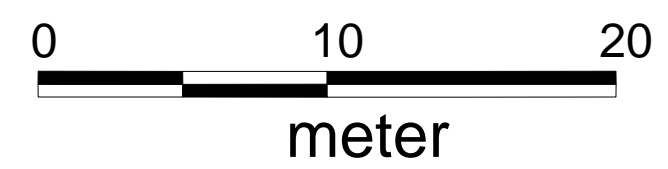
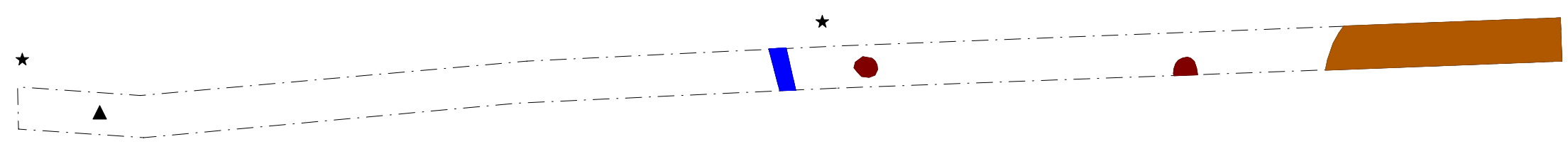
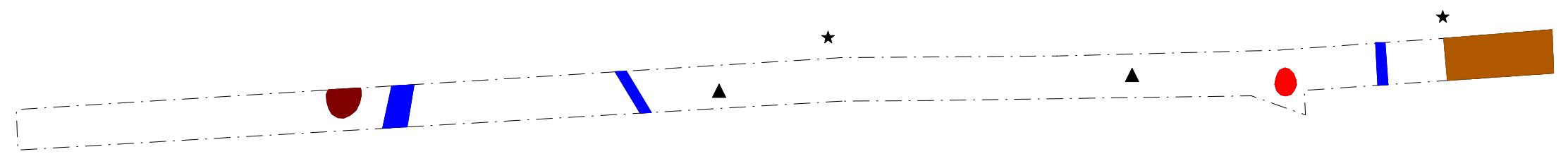
Tegningsliste

T-nr.	Indhold	Initialer	Grøft	Skala	SVM
1	Fladetegning med beskrivelser	T.Ø.J.	1 & 2	1:100	2005105-1
2	Fladetegning med beskrivelser	T.Ø.J.	3	1:100	2005105-1

SVM 2005105 Anlæg

Kogestensgrube
Kabel
Grube
Dræn
Lavning
Feltafgrænsninger

2005105D001.JPG

2005105D002.JPG

2005105D003.JPG

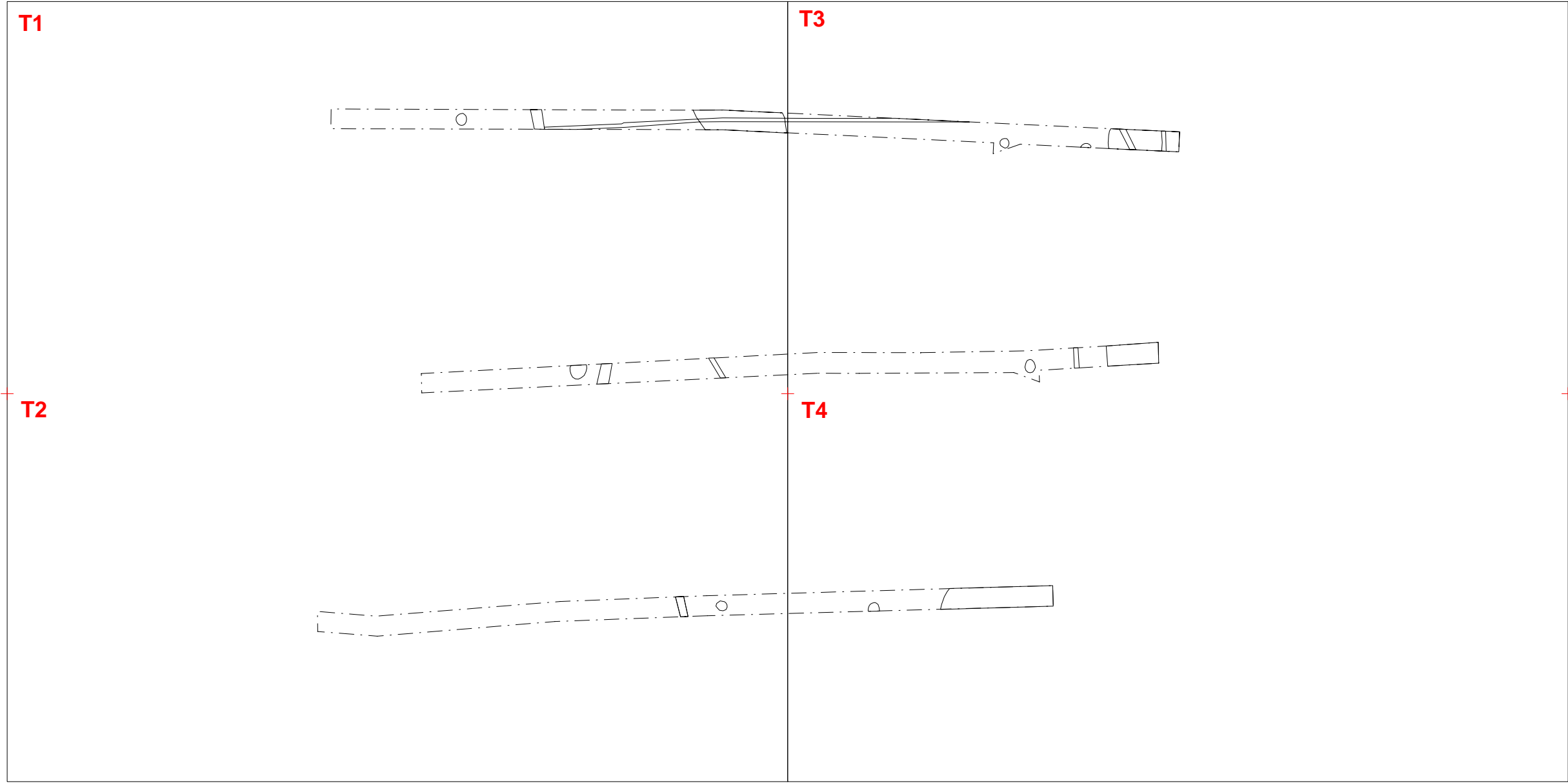
2005105D004.JPG

2005105D005.JPG

Y: 6139520

X: 458385

X: 458214

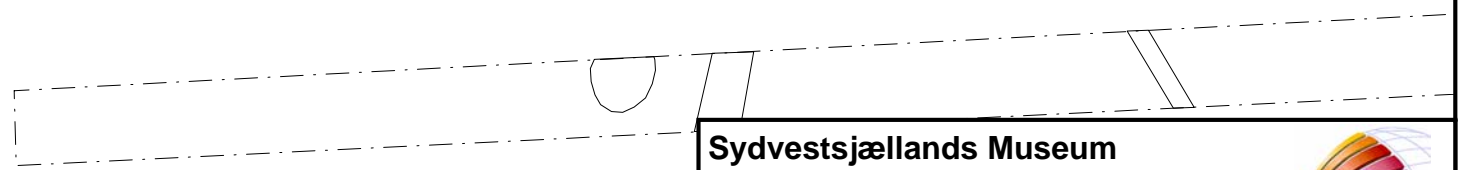
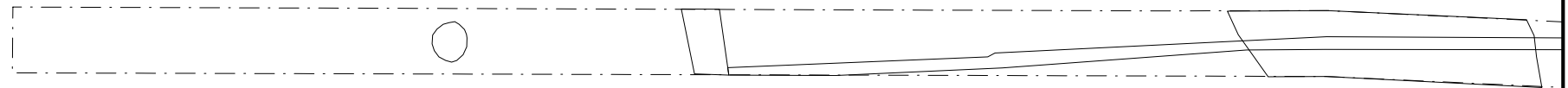
Y: 6139437

Sydvestsjælland Museum		
Storegade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.		
Slotsbjergby	J.Nr. 2005105	
Tegningsoversigt	Målforshold: 1:500	
Dato: 21.05.2007 / 15:09:16	Init.:	

Y: 6139525

X: 458302

X: 458218

Y: 6139472

Sydvestsjællands Museum

Storegade 17, 4180 Sorø
Tlf. 57834063 Fax.

Slotsbjergby
T1

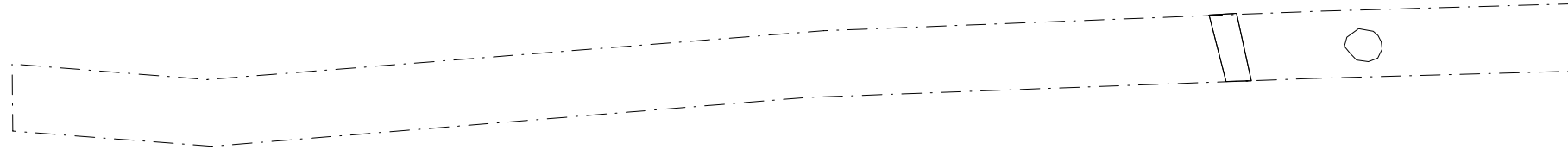
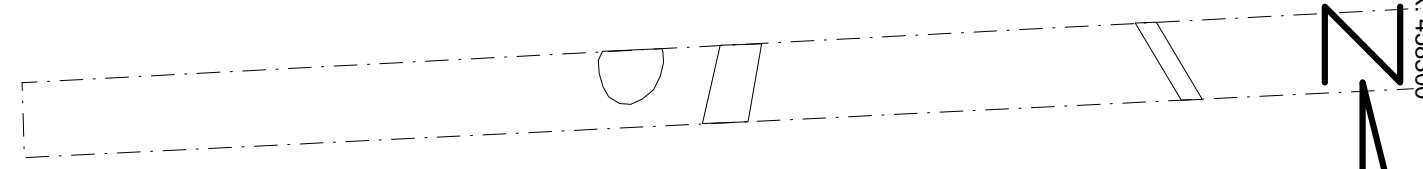
J.Nr. 2005105
Målforshold: 1:200

Dato: 21.05.2007 / 15:00:50

Init.:

Y: 6139484

X: 458300

X: 458219

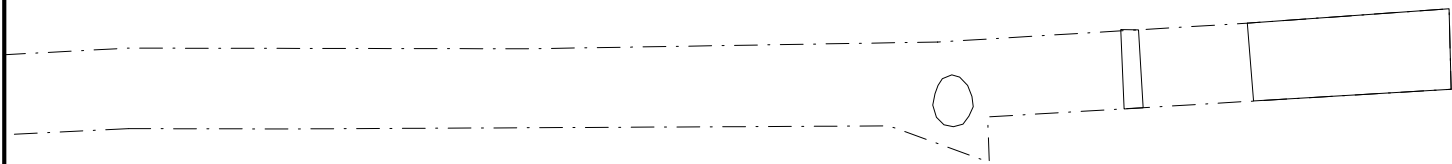
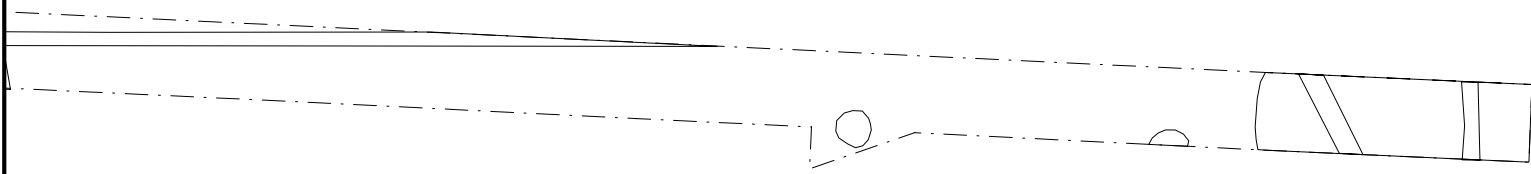
Y: 6139432

Sydvestsjælland Museum		
Storegade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.		
Slotsbjergby	J.Nr. 2005105	
T2	Målforhold: 1:200	
Dato: 21.05.2007 / 15:02:19	Init.:	

Y: 6139523

X: 458380

X: 458299

Y: 6139471

Sydvestsjælland Museum

Storegade 17, 4180 Sorø
Tlf. 57834063 Fax.

Slotsbjergby
T3

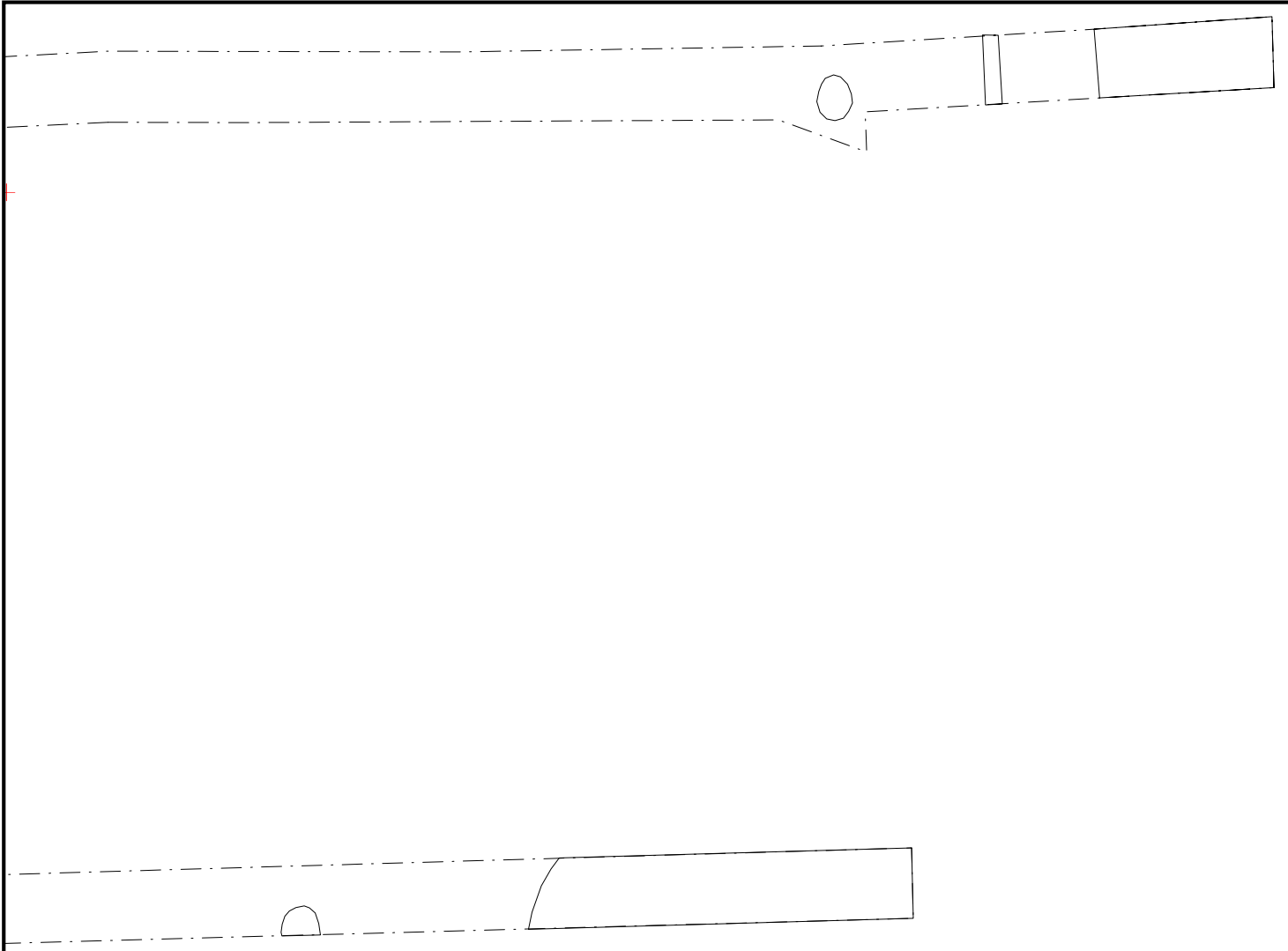
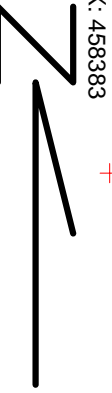
J.Nr. 2005105
Målforshold: 1:200

Dato: 21.05.2007 / 15:03:54

Init.:

Y: 6139480

X: 458383

X: 458296

Y: 6139438

Sydvestsjællands Museum		
Storegade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.		
Slotsbjergby	J.Nr. 2005105	
T4	Målforhold: 1:200	
Dato: 21.05.2007 / 15:05:02	Init.:	